

Bi hizkuntza garun bakarrean: Euskal psikohizkuntzalaritzaren ekarpenak eta erronkak.

Two languages in one brain: Achievements and challenges of Basque psycholinguistics.

Kepa Erdozia Uriarte, Mikel Santesteban Insausti, Adam Zawiszewski.

Gogo Elebiduna Ikertaldea
EHU/UPV, Hizkuntzalaritza eta Euskal Ikasketak Saila. Letren Fakultea

kepa.erdozia@ehu.eus

Laburpena

This article introduces the content of the book published that resulted from the summer course organized in 2019 at the Basque Summer University (Udako Euskal Unibertsitatea). The article summarizes the most relevant contents of the book and its possible uses.

Gako-hitzak: hizkuntzalaritza esperimentalta, hizkuntzen ikaskuntza, neurohizkuntzalaritza, elebitasuna, kode-aldaketa.

Abstract

This article introduces the content of the book published that resulted from the summer course organized in 2019 at the Basque Summer University (Udako Euskal Unibertsitatea). The article summarizes the most relevant contents of the book and its possible uses.

Keywords: Experimental linguistics, language learning, neurolinguistics, bilingualism, code-switching.

1. Sarrera

Elebitasuna aztertzea hizkuntzalari askoren xede bilakatu da berriki; konturatu baikara bi hizkuntza (edo gehiago) jakitea ez dela salbuespen-egoera bat munduko gizarteetan. Alderantziz: gurean bezala, munduko gizarte gehienetan bi hizkuntza jakitea ohikoa da. Euskaldun guztiok bi hizkuntza (gutxienez) ikasi eta erabiltzen ditugu gure eguneroko bizitzan. Baina zer eragin dauka elebitasunak hizkuntzaren jabeak eta erabileran edo hizkuntzen patologietan? Nola lortzen dugu erabili nahi dugun hizkuntza egokia hautatzea, edo hizkuntza batetik bestera aldatzea? Eraginik ba al du hizkuntzaren erabileran gure bi hizkuntzek euren artean ezaugarri tipologiko bereizle nabariak izateak? Berdin prozesatzen al ditugu elebidunok gure bi hizkuntzak? Artikulu bilduma honetan, euskal psikohizkuntzalaritzak eta neurohizkuntzalaritzak elebitasunari egindako ekarpen nagusiak aurkezten dira gaian aditua ez den irakurleak ere horien berri izateko.

2. Edukiak

Liburu honetan euskararen azterketak mundu-mailan elebitasunaren ikerketari egin dizkion ekarpenak eta sor ditzakeen erronkak aipatzen dira:

- Zero kapitulua, **Itziar Lakari** zor diogu. Gutxi bezala daki elebitasuna ikertzea zein garrantzitsua den, eta liburu honetako ikertzaile guztion inspirazio-iturri nagusia izan da. Ikerlerro honen gorakada hasieratik ezagutu du, eta Euskal Herri mailan aitzindari izan da hizkuntzaren prozesamendua eta elebitasuna ikuspuntu esperimentaletik ikertzen.
- Lehenengo kapituluak hizkuntzen ikasketaren gaia jorratzen du **Kepa Erdozia** eta **Noèlia Sanahujaren** eskutik.

Kepa Erdozia, Mikel Santesteban eta Adam Zawiszewski

- Bigarren kapituluan, **Joana Achak** txikitatik bi hizkuntza dakizkiten Euskal Herriko eskoletako haurrek idazten eta irakurtzen nola ikasten duten azaltzen du.
- Hirugarren kapitulua **Marie Pourquié** idatzi du. Bertan, hizkuntz arazoak dituzten Euskal Herriko haur nahiz heldu elebidunen ekoizpena eta ulermena nola gauzatzen diren azaltzen da.
- Laugarren kapituluan, **Miren Arantzeta** ikertzaileak pertsona elebidunei diagnostia eta terapia bi hizkuntzetan emateko beharraz ohartarazten gaitu.
- Bosgarren kapitulua, **Mikel Santestebanek** eta **Miriam Ugartek** idatzi dute. Elebidunok hizkuntza batetik bestera aldatzeko gaitasunaz eta aldaketa horiek egiteko arrazoiez hitz egiten digute ikertzaileok.
- Seigarren kapituluan, **Gillen Martinez de la Hidalgak** garuneko aktibitate elektrikoa neurtuz hizkuntzaren prozesamenduari buruz zer ikas dezakegun azaltzen du.
- Zazpigarren kapituluan, **Adam Zawiszewskik** bigarren hizkuntza haurtzaroon ala heldutan ikasteak, hizkuntza horretan lortutako mailak nahiz elebidunen bi hizkuntzen arteko ezaugarri bereizleek hizkuntza horren prozesamenduari nola eragiten dioten azaltzen du.
- Zortzigarren kapitulua **Luis Pastorrek** idatzi du. Euskarazko Corpusek hizkuntza-sistemaren ezaugarriari eta erabilerari buruz zer erakusten diguten azaltzen da bertan.
- Bederatzigarren kapitulua **Svetlana Zimnukhovak** eta **Kepa Erdoziak** idatzi dute. Bertan euskara ikertzeko apenas erabili den begi-mugimenduen erregistroaren metodo esperimentalaren inguruko oinarriko kontzeptu batzuk azaltzen dituzte.

3. Erabilera

Liburu hau unibertsitatean erabiltzeko material gisa balia daiteke. Jorratzen diren gaiak interes handikoak dira Hizkuntzalaritzako ikasle eta ikertzaileentzat. Gainera, ideiak modu errazean azalduta daudenez, maila guztietako euskal zaletuek gozatu eta ikasi ahal dute irakurketarekin. Dibulgazio-lan gisa ere uler daiteke liburu hau.

Idazkera argian idatzia, elebitasunak duen interes propioaz gain, jorratu diren zeharkako gaiak interes berezia dute, eta alor askotako jendeari interesa dakizkioke.

4. Eskerrak eta oharrak

Argitalpen honek UEUk emandako Unibertsitate-liburuen sorkuntza sustatzeko diru-poltsatik finantzaketa jaso zuen XVI. deialdian (2019).

5. Informazio gehiago

http://www.ueu.es/denda/ikusi/bi_hizkuntza_garun_bakarrean_euskal_psikohizkuntzalaritzaren_ekarpenak_eta_erronkak

Izenburua: *Bi hizkuntza garun bakarrean: Euskal psikohizkuntzalaritzaren ekarpenak eta erronkak*

Editoreak: Kepa Erdozia, Mikel Santesteban, Adam Zawiszewski

Gaiak: Hezkuntza, Hizkuntzalaritza

ISBN: 978-84-1319-362-5

Argitalpen-urtea: 2021

Orrialdeak: 184